

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Is the man who is tall happy? Een documentaire/animatiefilm van Michel Gondry over en met Noam Chomsky

[Bespreking van: M. Gondry (2013) *Is the man who is tall happy? An animated conversation with Noam Chomsky*]

Don, J.

Publication date

2015

Document Version

Final published version

Published in

VakTaal

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Don, J. (2015). Is the man who is tall happy? Een documentaire/animatiefilm van Michel Gondry over en met Noam Chomsky: [Bespreking van: M. Gondry (2013) *Is the man who is tall happy? An animated conversation with Noam Chomsky*]. *VakTaal*, 28(4), 12.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<https://dare.uva.nl>)

Is the man who is tall happy?

– een documentaire/
animatiefilm van Michel Gondry
over en met Noam Chomsky.

door: Jan Don

Eerlijk is eerlijk: je wordt er wel een beetje moe van. De snel bewegende tekeningetjes, een soms lastig verstaanbare Chomsky en het Engels van de interviewer / maker/regisseur Michel Gondry dat sterk doet denken aan dat van de acteurs uit “allo, allo”, maken het kijken tamelijk lastig. Maar het is de moeite waard. De documentaire is een levendige, interessante poging van een leek om via interviews binnen te dringen in de denkbeelden van Chomsky en het groeiende begrip van die denkbeelden te visualiseren.

De titel verwijst naar een favoriet voorbeeld van Chomsky om te laten zien dat taal structuurafhankelijk is. Als je van de zin *The man who is tall is happy* een zogenaamde ja/nee vraag wilt maken, dan doe je dat door de laatste *is* naar voren te halen. Waarom de laatste? Chomsky legt uit dat het in taal niet gaat om eerste of laatste, of links of rechts, maar om structureel hoogste, of structureel meest dichtbij. De structuur van bovenstaande voorbeeldzin kunnen we als volgt weergeven [*The man who is tall*] *is happy* en in die structuur staat het tweede *is* het dichtst bij het onderwerp. Dat is de reden dat die *is* naar voren wordt gehaald in de productie van vraagzinnen. Kinderen van drie jaar oud doen dat foutloos, hetgeen op zijn minst suggereert dat ze die structuur dan al onder de knie hebben, terwijl er voor die structuur in het taalaanbod zelf weinig evidentie aanwezig is.

Maar voordat we in de documentaire bij dit centrale punt zijn uitgekomen is er een hoop de revue gepasseerd, inclusief een groot aantal biografische details. Misschien zijn die niet altijd zo relevant, maar je krijgt op die manier wel een completer beeld van de man. Chomsky verhaalt bijvoorbeeld hoe hij als graduate student naar een congres gaat en in de auto van het vliegveld naar de conferentie een kort gesprek heeft met de professor die hem heeft afgehaald. Chomsky vraagt waar de man zich mee bezig houdt waarop de hoogleraar uitlegt dat hij eigenlijk alleen data aan het verzamelen is, waarvan hij hoopt dat ze in de nabije toekomst automatisch kunnen worden geïnterpreteerd. In die dagen, net voordat Chomsky zijn baanbrekende werk presenteerde, dacht men dat het vak zo goed als “af” was. Geen echte vragen meer, alleen nog een verdere completering van de data waarvan de beschrijving dermate gestandaardiseerd was dat een algoritme het zou kunnen oplossen.

Eerlijk is eerlijk, ik denk niet dat Gondry Chomsky altijd begrepen heeft. Het is ook een illusie te menen dat je Chomsky's gedachtegoed transparant over het voetlicht zou kunnen brengen in een documentaire van krap 90 minuten. Maar het enthousiasme, de intensiteit en overgave waarmee Gondry te werk gaat, maakt alles goed. Laat zien die documentaire, maak er een paar lessen omheen en je hebt zomaar een paar mooie aanknopingspunten voor een profielwerkstuk. ●

Jan Don is als universitair hoofddocent verbonden aan de capaciteitsgroep Taalkunde van de Faculteit Geesteswetenschappen, Universiteit van Amsterdam.